

**AZ ELTE BTK IRODALOM- ÉS KULTÚRATUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN
A SZEMINÁRIUMI DOLGOZATOKBAN ÉS SZAKDOLGOZATOKBAN AJÁNLOTT
HIVATKOZÁSI SZABVÁNY**

A dolgozatban szó szerint vagy tartalom szerint idézett részletek után kötelező az idézet forrását megadni. A bibliográfiai hivatkozás a **lábjegyzetben** kap helyet.

A rendszer alapelve, hogy a hivatkozás elemeit vesszők választják el egymástól, pontot a főcím és az alcím elválasztására, rövidítések után (például kiad., szerk., bev.), valamint a tétel végén használ.

A **tipográfiai kiemelések** segítenek az egyes elemek azonosításában: a cím mindig *kurzív (dőlt betű)*, a szerző családnevét KISKAPITÁLIS szedés emeli ki.

Egy szerző önálló műve

SEGEDY-MASZÁK Mihály, *Márai Sándor*, Akadémiai, Budapest, 1991, 90–91.

NÉMETH G. Béla, *A magyar irodalomkritikai gondolkodás a pozitívizmus korában. A kiegyezéstől a századfordulóig*, Akadémiai, Budapest, 1981, 356–373 (Irodalomtudomány és Kritika).

Immanuel KANT, *A gyakorlati ész kritikája*, ford. PAPP Zoltán, Osiris, Budapest, 2008, 8.

HORVÁTH János *Verstani munkái*, Osiris, Budapest, 2004, 356.

A szerzők névelemeinek (elő-, család-, keresztnév stb.) sorrendje a belső címdoldalon lévő sorrenddel egyezik meg. **Külföldi szerző esetében tehát a keresztnév áll elől.** A keresztneveket lehetőleg ne rövidítsük. A szerző neve után nincs vessző, ha a név genitívusban szerepel, például ZRÍNYI Miklós *Összes művei*, HORATII *Opera omnia*.

Nem része a családnévnek a magyar szerzők nemesi, vagy származási helyre utaló előneve, például Gyarmati BALASSI Bálint, Árva BETHLEN Kata.

A mű címe *kurzív*, a végén vessző áll akkor is, ha a műnek alcíme van, s ezért a címen belül pontot alkalmaztunk. A kis- és nagybetű használatában az adott nyelv helyesírásához igazodunk.

A kiadás helye megadásakor legjobb, ha a címlapon olvasható alakot tüntetjük föl, de megengedhető a szokásos magyar névalak használata is (Bécs/Vienna/Wien). Régi kiadású könyvek esetében megtartható az impresszum toldalékolt, locativusi alakja (pl. Béchben, Viennae). A kiadás helye után vessző áll. A könyvkiadó nevét „Kiadó” nélkül írjuk ki, például: Osiris, Budapest, 1998.

A sorozatcím feltüntetése nem kötelező. Amennyiben feltüntetjük, a tétel legvégén, zárójelben kap helyet, és elemeit – a benne szereplő kötőszavak kivételével – nagybetűvel írjuk. Nem kell pontot tenni az oldalszám után, amennyiben azt sorozatcím követi (azt csak a sorozat címét és – ha van – kötetszámát követő befejező zárójel után tesszük ki).

Az oldalszámok után nem szerepel az „oldal” szó vagy a különféle rövidítései (p., l., o., old.). A számok nem rövidíthetők (pl. 154–56), azoknak minden számjegyét ki kell írni: 154–156. Több lapszámot vesszők választanak el egymástól (pl. 154–156, 159, 203, 601). A tól–ig lapszámok között nagyköötjel áll, amely tapad a számokhoz: 23–34.

Ha egy könyv teljes terjedelmére hivatkozunk, semmilyen lapszám nem kell, például:

VARANNAI Aurél, *Toll és bilincs. Egy liberális újságíró élete*, s. a. r. DETRE Józsefné, Gondolat, Budapest, 1989.

Több szerző közös műve

KLANICZAY Tibor – SZAUDER József – SZABOLCSI Miklós, *Kis magyar irodalomtörténet*, Gondolat, Budapest, 1961, 93–97.

BÁN Imre – JULOW Viktor, *Debreceni diákirodalom a felvilágosodás korában*, Akadémiai, Budapest, 1964, 20–40.

A szerzők nevét a címlap szerinti sorrendben adjuk meg.

Többszerzős tanulmánykötet

A régi magyar vers, szerk. KOMLOVSZKI Tibor, Akadémiai, Budapest, 1979, 101–107 (Memoria Saeculorum Hungariae, 3).

A „szerkesztette” **szerk.** rövidítése helyett idegen nyelvű kötetben **ed.** (latin, olasz, angol), **éd.** (francia), **Hrsg.** (német) rövidítés is állhat. Több szerkesztővel bíró angol nyelvű könyvek idézésekor az ed. helyett a többes számot jelző **eds.** A szerkesztő nevét nem lehet szerzőként a címléírás élére tenni. Jelöljük még a tanulmánykötet bevezetőjét és utószavát (**bev.** és **utószó** jelzésekkel).

Szövegkiadások

APÁCZAI CSERE János, *Magyar encyclopaedia*, kiad. és bev. BÁN Imre, jegyzetek GYENIS Vilmos, Szépirodalmi, Budapest, 1959, 87–93 (Magyar Klasszikusok).

TÓTFALUSI KIS Miklós *Mentsége*, JAKÓ Zsigmond szövegkiadásának felhasználásával kiad. HAIMAN György – SZELESTEI N. László, bev. HAIMAN György, Helikon, Budapest, 1987, 71–89.

Római szerzők 17. századi magyar fordításai, szerk. KECSKEMÉTI Gábor, kiad. BARTÓK István – BORZSÁK István – ERDÉLYI Lujza, előszó HAVAS László, utószó KECSKEMÉTI Gábor, Balassi, Budapest, 1993, 7–32 (Régi Magyar Prózai Emlékek, 10).

ZRÍNYI Miklós, *Szigeti veszedelem. Az török áfium ellen való orvosság*, kiad. és utószó KOVÁCS Sándor Iván – KULCSÁR Péter, Európa, Budapest, 1994, 20–50 (Európa Diákkönyvtár).

Ha egy versre hivatkozunk, lapszám helyett a kritikai kiadás sorszámát adjuk meg. MADÁCH Gáspár, *Bendő Panna komáromi asszony éneke = RMKT XVII. századi sorozat*, 12., kiad. VARGA Imre, 40. sz.

Klasszikusok esetén a használt kritikai kiadás megnevezése után a továbbiakban nem lapszámra, hanem az adott mű címének elfogadott rövidítése után versszakra vagy sorszámra hivatkozunk. *Toldi* II,16; *Ad animam suam* 23–29.

A sajtó alá rendezés többféleképpen megnevezhető munkáját a kötetben feltüntetett szerepkör rövidítésével jelölhetjük, például **kiad.** (kiadta), **s. a. r.** (sajtó alá rendezte), **szerk.** (szerkesztette). A címlapon részletezett közreműködők közül elhagyhatjuk a kevésbé lényegeseket: pl. a latin idézeteket fordította, a névmutatót összeállította stb.

Többkötetes művek

FALUDI Ferenc *Prózai művei*, I, kiad. VÖRÖS Imre – URAY Piroska, Akadémiai, Budapest, 1991, 108–113 (*Régi Magyar Prózai Emlékek*, 8/1).

Ha ugyanezen kiadás mindkét kötetét egészében idézzük:

FALUDI Ferenc *Prózai művei*, I–II, kiad. VÖRÖS Imre – URAY Piroska, Akadémiai, Budapest, 1991 (*Régi Magyar Prózai Emlékek*, 8/1–2).

A kötetszám római vagy arab számokkal (k., köt., r., vol., Bd. stb. jelzés nélkül) **a cím után kerül, de ez már nem kurzív, utána vessző következik.** A kötetek száma között nagykötelet használunk: I–IV.

Ha egyes kötetek különböző években jelentek meg:

BALASSI Bálint *Összes művei*, 1–2, Akadémiai, Budapest, 1951, 1955.

A kötetszámnak a címléírason belüli különböző pozíciójú elhelyezése helyett a kötetszámot mindig a cím után tesszük, s azt értelemszerűen mindig azok az adatok követik, amelyek csak az illető kötetre vonatkoznak, például

ARANY János, *Prózai művek*, 1, kiad. KERESZTURY Mária, Akadémiai, Budapest, 1962 (*Arany János Összes Művei*, X).

ARANY János, *Prózai művek* 2, kiad. NÉMETH G. Béla, Akadémiai, Budapest, 1968 (*Arany János Összes Művei*, XI).

GINTLI Tibor – SCHEIN Gábor, *Az irodalom rövid története, 2. A realizmustól máig* Jelenkor, Pécs, 2008, 22.

Tanulmánykötetben megjelent művek

BÁN Imre, *Apáczai Csere János doktori értekezése* = Uő., *Eszmék és stílusok*, Akadémiai, Budapest, 1976, 203–214.

LUKÁCSY Sándor, *Isten gyertyácskái. Metaforák a régi magyar prédikációkban* = Uő., *Isten gyertyácskái*, Jelenkor, Pécs, 1994, 115–160, 372–378.

SZABÓ Magda, *A legutolsó bordal: A vén cigány* = Uő., *A lepke logikája. Színképelemzés: Vörösmarty-költemények*, Argumentum, Budapest, 1996, 179–199.

A szerző és írásának címe után = **(egyenlőségjel)** következik, és nem in vagy lásd. Egyszerzős tanulmánykötet esetén **az egyenlőségjelet az Uó. (ugyanó) rövidítés követi**, valamint a kötet teljes bibliográfiai leírása, amit a hivatkozott oldalszám (vagy oldalszámtartomány) követ.

Ha nem saját tanulmánykötetben megjelent, hanem például gyűjtőkötetbeli írásra hivatkozunk, annak kurzív címe követi az egyenlőségjelet, például

S. LAUTER Éva, *Főúri kertek és reprezentáció a 17. században = Európa híres kertje. Történeti ökológiai tanulmányok Magyarországról*, szerk. R. VÁRKONYI Ágnes – KÓSA László, Orfeusz, Budapest, 1993, 87–104.

FRIED István, *Márai and the Literature of the Austrian-Hungarian. Joseph Roth, Stefan Zweig and Sándor Márai = Hungarian Perspective of the Western Canon. Post-Comparative Readings*, szerk. László BENGI – Ernő KULCSÁR SZABÓ – Gábor MEZEI – Gábor Tamás MOLNÁR – Pál KELEMEN, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2017, 106–117.

SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Vörösmarty és a romantikus töredék = Vörösmarty és a romantika*, szerk. TAKÁTS József, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Művészetek Háza, Budapest – Pécs, 2001, 34.

Oldalszámot tanulmánykötetben megjelent műveknél mindig adunk. Ha egy egész tanulmányra hivatkozunk, akkor a tanulmány kezdő és záró oldalszámát kell megadni.

Folyóirat-, heti- és napilapbeli publikációk

CHOLNOKY Viktor, *Dowse. Elektrofantázia*, Pesti Napló, 1911. május 28., 6.

KAMOCSAY Ildikó, *A magyar realizmus bölcsőhelye: Rodostó. Fikcióesszé, Élet és Irodalom*, 1987. márc. 20., 14.

A folyóirat címe előtt nem áll „in” vagy egyenlőségjel. Füzetenként lapszámozott folyóiratokra úgy kell hivatkozni, hogy az évfolyam után törésjelet teszünk, kiírjuk a füzetszámot, s a pont és vessző után következik a lapszám:

FRÁTER Zoltán, *Hajózás Karinthyval. Az Utazás a koponyám körül regényszerűsége*, Hévíz 2018/1., 65.

BEZECZKY Gábor, *Az elbeszélésciklus poétikája*, Literatura 2003/2., 185–198.

Folyóiratoknál az évszám mellett feltüntethető az évfolyam is, ebben az esetben az évszám zárójelbe kerül:

PAJKOSSY Györgyné, *Ellebodius és baráti körének könyvei az Egyetemi Könyvtárban*, Magyar Könyvszemle 99. (1983), 225–242.

Oldalszámot periodikában megjelent műveknél mindig adunk. Ha egy egész tanulmányra hivatkozunk, akkor a tanulmány kezdő és záró oldalszámát kell megadni.

Régi kiadások, kéziratok

Régi (1711 előtti) hazai kiadások esetében mindig adjuk meg a nyomtatvány RMNy (ha nincs, RMK) számát:

Adriai tengernek Syrenaia Groff ZRINI Miklós, Kosmerovi, Bécs, 1651 (RMNy 2360).

Hasonmás kiadások esetében:

Adriai tengernek Syrenaia Groff ZRINI Miklós, Kosmerovi, Bécs, 1651 (RMNy 2360) hasonmás kiadás, kiad. és bev. KOVÁCS Sándor Iván, Akadémiai, Budapest, 1980. (Bibliotheca Hungarica Antiqua 12.)

A kísérő tanulmányra:

Adriai tengernek Syrenaia Groff ZRINI Miklós, Bécs, Kosmerovi, 1651 (RMNy 2360), hasonmás kiadás, kiad. és bev. KOVÁCS Sándor Iván, Akadémiai, Budapest, 1980. (Bibliotheca Hungarica Antiqua 12.), K. S. I. kísérő tanulmánya, 12.

Kiadatlan kézirat esetében adjuk meg a szerzőt, a címet, az őrzőhelyet, a jelzetet és a lap- vagy levélszámot.

ERDŐDI Lajos *Új dalai*, OSzK Kézirattár, QuartHung 2312, 34.

A hosszadalmas címeket rövidítve közöljük. A kihagyásokat szögletes zárójel [...] jelöli, a végére zárójel nélkül három pont. Például amennyiben ez a teljes címlírás:

A' nemes lelkű R. Sz. Birodalombéli Gróf Széki Teleki József Úr életében A' Csász, Apostoli Királyi Felségnek Arany Koltos Híve, az Erdélyi Nagy Fejedelemségbéli Felséges Királyi Fő Igazgató Tanátsnak Valóságos Belső Tanátsossa, Hazánk, és Nemzetünk gyönyörűsége lerajzolva egy Halotti Beszédben, mellyet holt teste felett, Ósei Sirjába való bététésekor, az 1817-dik esztendőben, Aprilis 19-dik napján, a' Gernyeszegi Reformátusok Templomában elmondott ANTAL János, a' Vásárhelyi Reformatum Collegiumban Régi Nyelveket, Közönséges és Hazai Historiát tanító Rendes Professor = *Néhai R. Sz. Birodalombéli gróf méltóságos széki Teleki József úr sírhalma*, Trattner János Tamás, Pesten, 1819, 59–83.

ehelyett elegendő ennyi:

A' nemes lelkű R. Sz. Birodalombéli Gróf Széki Teleki József Úr [...] lerajzolva egy Halotti Beszédben, mellyet holt teste felett, Ósei Sirjába való bététésekor, az 1817-dik esztendőben, Aprilis 19-dik napján, a' Gernyeszegi Reformátusok Templomában elmondott ANTAL János [...] = *Néhai R. Sz. Birodalombéli gróf méltóságos széki Teleki József úr sírhalma*, Trattner János Tamás, Pesten, 1819, 59–83.

Kézikönyvek, lexikonok, tankönyvek, internetes források használata

Általános szabály, hogy a kézikönyvekből, tankönyvekből, lexikonokból vett adatokra általában nem hivatkozunk, hiszen ezek nem elsődleges források, és ismeretük evidens. Nem hivatkozunk Wikipédia szócikkekre és olyan – kevésbé megbízható – internetes forrásokra, melyek nem tartalmaznak valamilyen önálló, tudományosan értékelhető eredményt.

Amennyiben egy internetes közlés egy nyomtatott szöveg prezentációja (például könyv vagy folyóirat elektronikus fakszimiléje), minden esetben a papírkiadásra hivatkozunk, de emellett az online elérés is feltüntethető.

A csak interneten közölt szöveg esetében törekedjünk arra, hogy megadjuk a hagyományos közlések esetében szokásos adatokat. Tehát minden esetben a szerzőt és a címet, a cikket közlő online folyóirat vagy portál címét, rovatát, és ha szerepel, az online megjelenés dátumát is. A tételt a hozzáférés (utolsó letöltés) dátuma zárja, melyet zárójelben adunk meg.

Amennyiben az írás rendelkezik **DOI azonosítóval**, ezt adjuk meg elérési útvonalként.

PARÁSZKA Boróka, *Egy fehér, erdélyi magyar nő panasza*, Kerekasztal-mp.hu, 2022. február 8. <https://www.kerekasztal-mp.hu/kultura/paraszka-boroka-egy-feher-erdelyi-magyar-no-panaszai/> (Hozzáférés: 2022. szeptember 12.)

JÁNK István, *A szülő szerepe a nyelvi szocializációban*, Nyelv és tudomány, 2017. január 17. www.nyest.hu/hirek/a-szulo-szerepe-a-nyelvi-szocializacioban (Hozzáférés: 2023. március 6.)

Marko JUVAN, *Towards a History of Intertextuality in Literary and Culture Studies*, CLCWeb: Comparative Literature and Culture 10.3 (2008), <http://dx.doi.org/10.7771/1481-4374.1370> (Hozzáférés: 2023. március 6.)

Ismétlődő hivatkozások

Ha ugyanarra a műre hivatkozunk, amelyet az előző lábjegyzetben említettünk, az **Uo. (ugyanott)** rövidítést használhatjuk, amit az oldalszám követ: *Uo.*, 40.

Amennyiben egy szerző korábban már említett művére utalunk vissza, **I. m. (idézett mű) rövidítést használjuk**, például: HORVÁTH, *I. m.*, 359.

Ha egy szerzőnek több művére hivatkoztunk, az egyértelműség kedvéért a rövid visszautalásban a címet rövidítjük, például: SZEGEDY-MASZÁK, *Vörösmarty*, 36. vagy SZEGEDY-MASZÁK, *Márai*, 95.

Bibliográfia

Amennyiben a dolgozathoz bibliográfia (a felhasznált irodalom listája) társul, figyeljenek az alábbi elvekre:

- a címleírások itt is szabályosak;
- a lista elemei ábécérendben követik egymást;
- az idegen szerzők nevét a vezetéknev alapján soroljuk be az ábécérendbe;
- a papír kiadásokat és az online forrásokat nem szükséges külön listába sorolni;
- egész könyvek esetén a bibliográfia nem tartalmazza az oldalszámot, kötetben vagy periodikában közölt mű esetén a kezdő és a záró oldalszámot tartalmazza (a

dolgozatban a hivatkozás helyén kell szerepelnie a hivatkozott helynek pontosan, oldalszámmal ellátva).

A címléírás alapelvei (összefoglaló kivonat)

Teljes mű

VEZETÉKNÉV Keresztnév, *Az írás címe. És természetesen az alcíme*, Kiadó, Hely, évszám (Sorozatcím, 4.).

Egy könyv része

VEZETÉKNÉV Keresztnév, *Az írás címe. És természetesen az alcíme* = [a teljes mű adatai, ahogy fent bemutattuk], oldalszám–oldalszám.

Periodika

VEZETÉKNÉV Keresztnév, *Az írás címe. És természetesen az alcíme*, A Folyóirat Neve, Év/lapszám, oldalszám–oldalszám.